

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

21.6.2021

VN/6137/2021

**SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALAN
TOIMINTA-JA TALOUSSUUNNITELMA
2021-2025**

1. Johdanto

Sisäministeriön hallinnonalan monivuotinen toiminnan ja talouden suunnittelu on osa julkisen talouden suunnitelmaa ja pääministeri Marinin hallitusohjelman sekä hallinnonalan konsernistrategian toimeenpanoa.

Sisäministeriön hallinnonalan konsernistrategiassa esitettyjen yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisen edellytyksenä on niiden onnistunut kytkentä hallinnonalan toiminnan ja talouden monivuotiseen suunnitteluprosessiin. Tämän varmistamiseksi hallinnonala siirtyy vuonna 2020 uuden sisäasianhallinnon tulosohtausmallin (STOM) mukaisesti monivuotisiin tulossopimuksiin. Monivuotisissa tulossopimuksissa asetetaan sitovat tulostavoitteet vuodelle 2021 ja alustavat tavoitteet suunnittelukaudelle 2022-2025.

Hallinnonalan virastojen ja laitosten toiminnan suunnittelussa hyödynnetään tuloksellisuusketjumallia, jolla varmistetaan kytkentä konsernistrategiasta toiminnallisiin tulostavoitteisiin. Suunnittelun lähtökohtana ovat

- pääministeri Marinin hallitusohjelman tavoitteet
- hallinnonalan konsernistrategian yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet
- tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen liittyvät tavoitteet sekä
- hallinnonalan kestävän kehityksen sitoumuksen toimenpiteet.

Lisäksi vuoden 2020 tulossuunnitteluun sisältyneet SM:n hallinnonalan yhteiset 16 strategista tulostavoitetta on kytketty soveltuvin osin uuden strategian mukaisiin toiminnallisiin tulostavoitteisiin.

Virastojen ja laitosten toiminnalliset tulostavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet on suunniteltu edellä mainittuihin tavoitekokonaisuuksiin. Valmistelussa on kiinnitetty erityistä huomiota hallitusohjelman toimeenpanoon ja konsernistrategiaan.

Hallinnonalan toiminnan ja talouden suunnitteluprosessi sisältää koko hallinnonalan ja yksittäisten virastojen tehtävät ja toiminnan, mutta tulossopimusten lähtökohtana ei ole virastojen tehtävien mukaisen kattavuuden saavuttaminen. Perustoiminta ja siihen liittyvät toimenpiteet suunnittelukaudella sisällytetään ohjaavan osaston kanssa yhteistyössä valmisteltuihin virastokohtaisiin toimintasuunnitelmiin, ei tulossopimuksiin.

Tulostavoitteiden valmistelussa on pyritty useampivuotisiin tavoitteisiin, jotka ovat aidosti tavoitteellisia ja mitattavia. Suunnittelukaudelle 2021-2025 tehdyissä tulossopimuksissa on määritelty jokaiselle toiminnalliselle tulostavoitteelle indikaattorit/mittarit. Monivuotisiin tulossopimuksiin tehdään vuosittain tarvittavat tarkennukset toiminnallisten tulostavoitteiden osalta.

SM:n hallinnonalan virastojen ja laitosten tulossopimukset 2021-2025 löytyvät ministeriön nettisivuilta.

Sisäministeriön hallinnonalan konsernistrategian tavoitteet suunnittelukaudella 2021–2025:

1. Turvallisuuden tunne on korkea

- 1.1. Huolehdimme laadukkaiden sisäisen turvallisuuden palveluiden tuottamisesta–viranomaiset ovat näkyvissä ja tavoitettavissa.
- 1.2. Pidämme luottamuksen viranomaisiin korkeana.
- 1.3. Viestimme avoimesti ja oikea-aikaisesti toiminnastamme ja välitämme monipuolista tietoa turvallisuudesta–viestintä tukee turvallisuuden tunnetta.

2. Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa

- 2.1. Tunnistamme uhkaavat ilmiöt ja kykenemme reagoimaan niihin.
- 2.2. Ehkäisemme ennalta mahdollisimman monta rikosta ja onnettomuutta.
- 2.3. Edistämme yksilöiden ja yhteisöjen kykyä toimia onnettomuuksissa ja häiriötilanteissa.
- 2.4. Kykenemme osoittamaan hätätilanteisiin apua.
- 2.5. Torjumme yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä yhteiskuntarauhaa vaarantavaa toimintaa

3. Kansallisen turvallisuuden uhat torjutaan

- 3.1. Tunnistamme kansallista turvallisuutta uhkaavat ilmiöt
- 3.2. Paljastamme ja estämme uhat oikea-aikaisesti
- 3.3. Yhteensovitamme siviilivalmiutta
- 3.4. Huolehdimme valtakunnan rajojen koskemattomuudesta
- 3.5. Olemme varautuneet häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

4. Maahanmuutto on hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävä

- 4.1. Edistämme Suomen elinvoimaisuutta tukevaa maahanmuuttoa
- 4.2. Varmistamme kansainvälisen suojelun hakemiseen liittyvien menettelyjen oikeudenmukaisuuden, oikeusturvan toteutumisen ja sujuvuuden
- 4.3. Ehkäisemme ja torjumme laitonta maahantuloa ja maassaoloa
- 4.4. Viestimme maahanmuutosta kattavasti ja tosiasioihin perustuen

5. Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon

- 5.1. Varmistamme strategian toimeenpanon edellyttämän riittävän henkilöstön
- 5.2. Varmistamme henkilöstölle terveelliset työtilat ja uudenaikaiset työvälineet
- 5.3. Kehitämme osaamista strategia- ja tulevaisuuslähtöisesti
- 5.4. Johdamme henkilöstöä osallistavasti ja vastuullisesti
- 5.5. Olemme työnantajana ja työhyvinvoinnin ylläpitäjänä edelläkävijä
- 5.6. Teemme yhteistyötä kansallisesti, Euroopan unionissa, lähialueilla sekä osana kansainvälistä yhteisöä

2. Sisäministeriön hallinnonalan strategiset tavoitteet vuosina 2021-2025

2.1. Konsernistrategian tavoitteet

1. Turvallisuuden tunne on korkea

Toiminnalliset tulostavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2025:

- Kansalaiset kokevat, että Rajavartiolaitoksen toiminta ja näkyvyys lisäävät turvallisuutta ja palvelujen saatavuus on hyvä.
- Poliisi varmistaa laadukkaat poliisipalvelut valtakunnallisesti yhdenvertaisina kohdentamalla voimavarat toimintaympäristöä ja tehtäviä vastaavasti.
- Poliisi lisää turvallisuuden tunnetta ja kansalaisten luottamusta tuottamalla kiireelliset hälytyspalvelut luotettavasti ja vahvistamalla poliisin toiminnassa rikosten ennalta estämistä.
- Pelastusopiston koulutus ja TKI-toiminta on laadukasta ja vastaavat tarvetta.
- Suojelupoliisin viestintä on vaikuttavaa ja luottamusta lisäävää sekä lisää kansalaisten, muiden viranomaisten ja päättäjien tietoisuutta kansallisen turvallisuuden teemoista.
- Kansalaiset kokevat, että Häätäkeskuslaitoksen toiminta ja palvelut ovat luotettavia ja lisäävät turvallisuuden tunnetta.
- Maahanmuuttovirasto on luotettava ja tuloksellinen lupaviranomainen, jolla on laaja-alainen yhteiskunnallinen palvelutehtävä.
- Maahanmuuttovirasto kehittää toimintaansa ulkomaalaislain 212 §:ssä säädetyn tehtävän mukaisesti huomioiden erityisesti uhrin näkökulman. Osana yleistä valvontatehtäväänsä Maahanmuuttovirasto valvoo ulkomaalaislaissa säädettyjen velvollisuuksien noudattamista myös työelämän perusoikeuksien toteutumiseksi ja siten työntekijöiden hyväksikäytön ehkäisemiseksi.
- Asiakkaiden oikeusturvan toteutuminen taataan viraston sisäisellä laillisuusvalvonnalla, joka käsittää ajantasaisen ohjeistuksen ja koulutuksen sekä systemaattisen valvonnan.

2. Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa

Toiminnalliset tulostavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2025:

- Meripelastustoimen hätätilanteisiin ja ympäristövahinkoihin osoitetaan viipymättä apua.
- Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, seksuaali- ja yhteiskunnalle haitallisimmat rikokset sekä niiden haitat vähenevät.
- Poliisin suorituskyky, turvallisuusviestintä sekä ennakoiva ja ajantasainen tilannekuva vastaavat toimintaympäristön vaatimuksia.
- Pelastustoimen koulutusjärjestelmä vastaa turvallisuusympäristön haasteisiin
- Häätäkeskukset vastaavat nopeasti ja välittävät avuntarpeeseen tarkoituksenmukaisen avun viivytyksettä.

3. Kansallisen turvallisuuden uhat torjutaan

Toiminnalliset tulostavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2025:

- Suomen siviilikriisinhallintaosallistuminen on vaikuttavaa ja vastaa toimintaympäristön vaatimuksiin ja muutoksiin.

- Suomen siviilikriisinhallintaosallistuminen vastaa sisäisen turvallisuuden tavoitteisiin. Kriisinhallintaoperaatioiden ja OSA-virastojen yhteistyö toimii. SM:n alan virastojen tiivis yhteistyö edistää edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamista.
- Siviilitiedustelu on järjestetty tehokkaasti.
- Kansallisen turvallisuuden uhat paljastetaan ja ennakoivan tiedustelutiedon merkitys päätöksenteon tukena kasvaa.
- Suojelupoliisin suorituskyky vastaa siviilitiedustelun tehtäviä ja turvallisuusympäristön vaatimuksia.
- Rajavartiolaitoksen valmius ja suorituskyky vastaavat tehtäviä ja toimintaympäristön vaatimuksia.
- Rajavartiolaitos kykenee havaitsemaan ja vaikuttamaan tilanteisiin, jotka uhkaavat alueellista koskemattomuutta.
- Maahanmuuttovirasto tuottaa ajantasaisista maahanmuuton tilannekuva ja vastaa ennakoivasti toimintaympäristön muutoksiin.
- Häätäkeskustoiminta on varmistettu kaikissa oloissa ja tilannekuva on yhteiskäytössä.
- Kansainvälisen pelastustoiminnan valmiutta ylläpidetään (Pelastusopisto).

4. Maahanmuutto on hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävä

Toiminnalliset tulostavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2025:

- Maahanmuuttovirasto on maahanmuuton asiantuntija julkisessa keskustelussa ja viestii luotettavasti ja ajantasaisesti viraston tehtävistä. Asiakaspalvelu on nopeaa ja läpinäkyvää ja on osa laadukasta päätöksentekoprosessia.
- Suomen rajavalvonta on järjestetty uskottavasti. Luvattomat rajanylitykset, rajat ylittävä rikollisuus ja muu laitton toiminta paljastetaan ja luvattomat rajanylittäjät otetaan kiinni.

5. Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon

Toiminnalliset tulostavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2025:

- Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia (kaikki virastot).
- Häätäkeskuslaitoksen olemassa olevaa henkilöstöresurssia käytetään optimaalisesti palvelutarpeen mukaisesti (kohdentaminen).
- Maahanmuuttoviraston henkilöstön osaaminen vastaa strategisten painopisteiden ja muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia. Virasto vahvistaa myönteistä työilmapiiriä.
- Toimitilahankkeiden toimeenpano terveellisten ja turvallisten työolosuhteiden takaamiseksi henkilöstölle. (RVL)

2.2. Muut SM:n hallinnonalan strategiset tavoitteet

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen

Toiminnalliset tulostavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2025:

- Varmistetaan ja edistetään sekä henkilöstön että asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. (Pelastusopisto, RVL ja SUPO)

- Varmistetaan erityisen haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden huomioiminen ja edistetään sekä henkilöstön että asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. (Migri)
- Migri toimii esimerkillisenä työnantajana tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden toteuttamisessa.
- Poliisi varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.
- Kansallisen 1325-toimintaohjelman periaatteet, Agenda 2050-sitoumuksen sekä SM:n ohjeistukset toiminnallisesta tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta on huomioitu kaikessa toiminnassa. (CMC)
- Hätäkeskuspalvelut tuotetaan yhdenvertaisesti koko maassa.
- Hätäkeskuslaitos edistää aktiivisesti sukupuolten välisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista henkilövalintojen haku- ja valintamenettelyssä.

Kestävän kehityksen toimenpiteet

Toiminnalliset tulostavoitteet suunnittelukaudelle 2021-2025

- Toimitaan aktiivisesti kestävän kehityksen sitoumuksen tavoitteiden saavuttamiseksi panemalla toimeen hiilijalanjälkeä pienentäviä ja muita ilmastonmuutoksen torjuntaa tukevia toimia. (Migri, RVL, SUPO)
- Poliisi toimii aktiivisesti kestävän kehityksen sitoumuksen tavoitteiden saavuttamiseksi panemalla toimeen hiilijalanjälkeä pienentäviä ja muita ilmastonmuutoksen torjuntaa tukevia toimia.
- Kestävän kehityksen periaatteet on huomioitu Kriisinhallintakeskuksen kaikessa toiminnassa kansallisesti ja siviilikriisinhallinnan asiantuntijoiden työn kautta.
- Hätäkeskuslaitoksella on oma kestävän kehityksen toimenpidesitoumus.
- Pelastusopisto antaa oman kestävän kehityksen sitoumuksensa vuoden 2021 loppuun mennessä.

Muut

Päätavoite: Edistämme Suomen elinvoimaisuutta tukevaa maahanmuuttoa.

- Oleskelulupa- ja kansalaisuusprosessit ovat asiakaslähtöisiä ja laadukkaita ja mahdollisimman pitkälle automatisoituja. Hakemukset käsitellään niille asetetuissa tavoiteajoissa.
- Migri saavuttaa hallitusohjelmassa asetetut käsittelyaikataavoitteet.

Päätavoite: Varmistamme kansainvälisen suojelun hakemiseen liittyvien menettelyjen oikeudenmukaisuuden, oikeusturvan toteutumisen ja sujuvuuden.

- Hakemukset käsitellään kuudessa kuukaudessa (HO-kirjaus) yksilöllisesti kv. ja EU-oikeuden velvoitteiden mukaisesti.-Menettelyssä taataan oikeusturva, noudatetaan palautuskieltoa ja edistetään lapsen etua.
- Maahanmuuttovirasto parantaa kykyään hankkia kansainvälisen suojelun kannalta olennaiset selvitykset.
- Turvapaikanhakijoiden vastaanottojärjestelmä toimii yhdenmukaisesti ja laadukkaasti, ja edistää varhaista kotoutumista.

3. Sisäministeriön hallinnonalan resurssit vuosina 2021 - 2025

3.1. Toiminnan rahoitus

Sisäministeriö esitti konsernistrategian ja hallinnonalan pitkän aikavälin muiden tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavat resurssit julkisen talouden suunnitelmassa kehitysehdotuksina vuosille 2022-2025.

Julkisen talouden suunnitelmassa sisäministeriön hallinnonalan kehukseen luettavien määrärahojen taso kasvaa noin 12-30 milj. euroa edellisen kehyspäätöksen tasosta ollen 1,37 miljardia euroa kehyskauden loppupuolella. Saadut lisäykset olivat huomattavasti esitettyjä pienempiä.

Toimintamenojen taso on pääosin riittävä vuonna 2021. Viime vuosina saadut lisäykset ovat nostaneet määrärahatasoa kertaluonteisesti ja osittain pysyvästikin. Vuonna 2022 tilanne alkaa heikentyä. Vuodesta 2023 eteenpäin tilanne kärjistyy, kun määrärahataso laskee, uusien velvoitteiden vaikutus lisää menoja ja pakollisten menojen taso nousee.

Resurssitilanne vaarantaa lähes kaikkien sisäministeriön hallinnonalan viranomaisten tehtävien laadukkaan suorittamisen. Menopaineita on erityisesti toimitilamenoissa ja ICT-menoissa. Henkilöstövoittoisena hallinnonalana suurimmat sopeuttamistoimet kohdistuvat kuitenkin henkilöstöön. Lisäksi, paineita henkilöstömäärän kasvattamiseen kohdistuu erityisesti poliisitoimeen. Maahanmuuttoviraston tehtäväkenttä on muuttunut paljon turvapaikkakriisiä edeltävästä tasosta.

Yllä olevassa taulukossa kuvataan kehyskauden 2022-2025 määrärahojen tasoa vuosittain sisäministeriön hallinnonalalla. Vasemmanpuoleinen pylväs kuvaa lähtötason eli edellisen kehyspäätöksen, keskimäinen pylväs hallinnonalan kehusehdotuksen ja oikeanpuolimmainen pylväs valtiontalouden kehyspäätöksen.

3.2. Henkilöstövoimavarat

Sisäministeriön hallinnonalan htv-määrä vuonna 2020 oli 15356 henkilötyövuotta. Valtionhallinnossa konsernitasolla pyritään HR-johtamisen ja -tavoitteiden suurempaan yhtenäisyyteen. Valtionhallinnossa on valittu kolme teemaa, joiden painoarvoa ja näkyvyyttä

erityisesti halutaan lisätä. Nämä teemat olivat: osaamisen kehittäminen, liikkuvuuden edistäminen ja valtion työnantajakuvaan kehittäminen.

Vuosina 2019 -2021 SM:n hallinnonalalla erityisenä painopisteenä on ollut osaamisen kehittäminen. Osaamisen kehittämisellä varmistetaan hyvinvoiva henkilöstö ja organisaation toimintakyky muuttuvassa toimintaympäristössä. Hallinnonalan virastojen tulee määritellä tämän hetkiset strategiasta johdettavat tärkeimmät ydinosaamiset, osaamisvahvuudet ja kriittiset osaamiset, joita tarvitaan konsernistrategian ja tavoitteiden toteuttamiseksi.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen lisää osaltaan turvallisuutta suomalaisessa yhteiskunnassa. Toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi hallinnonalan virastojen tulee selvittää keskeisimmät kehittämiskohteet. Kehittämiskohteiden määrittelyn pohjalta muodostetaan suunnitelmat tavoitteineen ja mittareineen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi hallinnonalalla.

Tulosopimusohjausta hallinnonalan virastoille ja laitoksille on yhtenäistetty. Kaikkiin tulosopimuksiin kirjattiin HR:n osalta seuraava strateginen tavoite suunnittelukaudelle 2020-2024: Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon sekä osaamista koskeva toiminnallinen tavoite Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Taulukko: Sisäministeriön hallinnonalan henkilötyövuodet. Toteuma 2018-2020 Tahti-järjestelmän mukaan.

Virasto	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Arvio 2021	Arvio 2022	Arvio 2023	Arvio 2024	Arvio 2025
Sisäministeriö	213	215	211	207	204	204	204
Kriisinhallintakeskus (CMC)	19	23	26	28	28	28	28
Poliisitoimi	9 939	10 142	10 070	9 680	9 718	9 707	9 707
Suojelupoliisi	425	473	500	472	385	370	400
Rajavartiolaitos	2 811	2 896	2 900	2 866	2 840	2 760	2 725
Pelastusopisto (ml. CMC vuoteen 2018 saakka)	116	126	128	128	116	116	116
Hätäkeskuslaitos	580	586	600	620	575	561	549
Maahanmuuttovirasto	1 039	894	1 031	1 055	851	795	795
Yhteensä	15 142	15 356	15 466	15 056	14 717	14 541	14 524

*) Talousarvioesityksen 2021 mukainen luku.

**) Kriisinhallintakeskuksen siirtyminen sisäministeriön alaisuuteen vuonna 2019.

***) Vuodet 2022-2024 eivät ole vertailukelpoisia edeltävien vuosien kanssa. Vuosissa 2022-2024 ovat mukana vain poliisin momentilta palkatut henkilöt.